

в самозабезпеченні продовольчими товарами Західної та Центральної Європи, а також використанням замість натуральної сировини штучних замінників. Експорт послуг України в 2013 році становив 14,8 млрд. дол. (збільшився на 9,1 % проти обсягу 2012 року), імпорт послуг в 2013 році становив 7,6 млрд. дол., (збільшився на 13 % у порівнянні з 2012 роком). В Україні у 2013 році частка експорту таких послуг склала 10,1 % від загального обсягу послуг. Такий вид експорту є вигідним, тож потрібно його розвивати, для чого в Україні є кваліфіковані фахівці. Політична ситуація в Україні спричинила спад економіки, що негативно вплинуло на міжнародну торгівлю. У довгостроковому періоді Україні необхідно переорієнтуватися на експорт менш ресурсномістких товарів. Особливо перспективним є експорт комп'ютерних та інформаційних послуг.

Корпан М.В.
ХНУБА

РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Сучасні соціально-економічні трансформації, що охопили національну економіку України та суспільство в цілому, впливають на рівень та спрямованість зовнішньої торгівлі. Проведемо дослідження динаміки зовнішньоекономічної діяльності Харківської області. Вона характеризується зростанням, але існує постійне переважання обсягу імпорту над обсягом експорту, що веде до від'ємного сальдо торговельного балансу. Наявність від'ємного сальдо є негативною тенденцією, бо високий рівень імпорту не дозволяє в повній мірі розвиватися вітчизняному виробництву. Міжнародний валютний фонд при видачі кредитів керується цим показником і вважає необхідною наявність позитивного торговельного балансу. Протягом періоду 2003—2008 років спостерігалось значне підвищення обсягу імпорту, яке різко припинилось з початком всесвітньої фінансової кризи 2008—2009 років. Протягом 2010—2012 років знову спостерігаємо зростання обсягів зовнішньоекономічної діяльності, яке завершилось падінням як обсягу імпорту, так і експорту. Але у січні-липні

2014 року експорт зріс до 1144126,9 тис. дол. США, що у порівнянні з імпортом у січні-липні 2013 року, (1084207,6 тис. дол. США, 83,3 %), складає 107,3 % , тобто вперше з'являється додатне сальдо в розмірі 59919,3 тис. дол. США за рахунок переважання обсягів експорту над обсягами імпорту. Імпорт зменшився як за рахунок країн СНД (80,3 %), так і за рахунок інших країн (85,1 %) при зростанні експорту продукції до інших країн (+30,5 %) та його скороченні до країн СНД на — 2%. На це вплинула важка соціально-економічна ситуація в країні та за кордоном, що викликатиме переорієнтування економіки на інші географічні сегменти збуту, а також можлива перебудова економіки регіону на імпортозаміщення.

Лапта Д.І.
НТУ «ХП»

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТНК

Україна відноситься до країн із відкритою економікою. На нашій території базується значна кількість іноземних ТНК (транснаціональних компаній), і цей фактор, як позитивно, так і негативно впливає на вітчизняну економіку. Нажаль, Україна цікавить інші країни переважно дешевою робочою силою та низькими цінами на сировину. Основні науково-технічні розробки сконцентровано у країнах базування великих іноземних компаній. Потім ці розробки за допомогою ліцензій передаються менш розвиненим країнам. Зважаючи на те, що однією з першочергових цілей України є повноцінна інтеграція у світове господарство, логічним є висновок, що створення українських транснаціональних структур стає об'єктивною необхідністю. Це суттєво підвищить доходну частину бюджету країни, дасть можливість швидкого впровадження нових технологій, прискорить модернізацію виробництв у сполучених галузях. Важливим є правильне визначення роду діяльності вітчизняних ТНК, бо він переважно задає напрямок розвитку не лише окремих галузей, але й усієї країни. На цей час створення вітчизняних ТНК ускладнюється воєнними діями на південному сході, досить нестабільною економічною ситуацією в країні, величезною корупцією. Крім того, не зрозуміло, за якими прави-